

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/aktualnosci/180154,Uroczysta-gala-XIII-edycji-Nagrody-Honorowej-Prezesa-IPN-Swiadek-Historii-Poznan.html>
12.04.2024, 20:22

**Uroczysta gala XIII edycji Nagrody Honorowej
Prezesa IPN „Świadek Historii” - Poznań, 16
marca 2023**

W czwartek 16 marca 2023 r. zostały wręczone w Poznaniu Nagrody Honorowe Prezesa Instytutu Pamięi Narodowej „Świadek Historii” za rok 2022.

W Sali Białej Bazaru Poznańskiego – w historycznym miejscu, z którego w grudniu 1918 r. przemawiał Ignacy Jan Paderewski, wzniecając powstańczą iskrę – nagrody wręczył prezes IPN dr Karol Nawrocki, który gratulując odznaczonym, nawiązał do idei przyznawanej nagrody:

Nazwa tego wyjątkowego wyróżnienia opisuje jego istotę, ale opisuje też życiorysy laureatów. Historia jak się powtarza jest nauczycielką życia, niestety w dziejach Polski XX wieku jest też nauczycielką śmierci. Przede wszystkim historia to zapis przeszłości i żeby o niej opowiedzieć potrzebni są świadkowie, ci, którzy przeżyli, ale też ci, którzy nie doświadczyli wydarzeń historycznych, ale są gotowi o nich mówić. Z kolei słowo świadek ma głęboką moc autorytetu, bo opowiada o świecie, którego nie ma, zabiera głos w imieniu pokrzywdzonych, w imieniu naszych bohaterów. Może dlatego tak wielu myślicieli w XX wieku stawia znak równości pomiędzy świadectwem i historią.

W liście skierowanym przez wojewodę wielkopolskiego Michała Zielińskiego do uczestników gali padły natomiast słowa o misji IPN, której szczególnym wyrazem są wręczone dziś nagrody:

Działalność IPN przyczynia się do tego, że o naszej przeszłości pamiętają kolejne pokolenia. Pojedynczy człowiek może próbować odsuwać w niepamięć osobiste tragedie, jeśli ich wspomnienie jest nazbyt bolesne. Narodowi zapomnieć nie wolno żadnej poniesionej ofiary, żadnego bohatera, żadnego dobroczyńcy i żadnego oprawcy. Zebrana, udokumentowana i rozpowszechniona wiedza jest podstawą dobrego wychowania przyszłych pokoleń do życia i pracy w wolnej Polsce.

Do laureatów tegorocznej nagrody „Świadek Historii” listy skierował również Marek Woźniak – Marszałek Województwa Wielkopolskiego, napisał w nim m.in.:

Nagroda skupia uwagę na wartości odkrywania i utrwalania historycznej prawdy dla budowania wspólnej, bezpiecznej przyszłości, pozwalając na docenienie roli osób, które uczestniczą w kształtowaniu i wzbogacaniu narodowej pamięci.

Uroczystości towarzyszył koncert fortepianowy w wykonaniu Małgorzaty Sajny-Mataczyńskiej, w którego programie znalazły się utwory Ignacego Jana Paderewskiego i Fryderyka Chopina.

W gronie Laureatów XIII edycji Nagrody Honorowej Prezesa IPN „Świadek Historii” znaleźli się:

- **Henryk Lisiak**

Od wielu lat bezinteresownie angażuje się w działalność zmierzającą do upamiętnienia historii i martyrologii narodu polskiego. Na przestrzeni ostatnich 20 lat inicjatywy Pana Henryka Lisiaka zgłaszane do Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Poznaniu: zawiadomienia i składane zeznania, doprowadziły do wszczęcia wielu postępowań karnych, przynoszących wymierne efekty w postaci ujawnienia i naświetlenia nieznanych lub mało znanych wydarzeń głównie z okresu II wojny światowej i okupacji. Prowadzone śledztwa dotyczyły m.in. obozu przesiedleńczego Gniezno-Garbarnia, zabójstw cywilów we wrześniu 1939 r. w Gnieźnie, bezprawnych procesów żołnierzy Batalionów Obrony Narodowej walczących we wrześniu 1939 r. w okolicy Wrześni i Kutna.

- **Małgorzata Rogal-Dropińska**

Historyk, nauczyciel, zastępca dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dopiewie, od kilku lat intensywnie współdziała z Oddziałowym Biurem Edukacji Narodowej w Poznaniu w zakresie edukacji historycznej, krzewiąc i popularyzując patriotyczne postawy wśród młodzieży szkolnej. Szczególnym polem współpracy są działania upowszechniających wiedzę o zbrodniach w Lasach Pałędzko-Zakrzewskich w okresie II wojny światowej. Pani Małgorzata Rogal-Dropińska przygotowała konsultowane przez IPN materiały edukacyjne dotyczące tej tematyki, współuczestniczyła wraz z pracownikami IPN w opracowaniu tablic edukacyjnych, które stanęły w Miejscach Pamięci Pałędzia i Dąbrówki. W 2022 r. została laureatką Nagrody im. Grażyny Langowskiej dla nauczycieli i wychowawców.

- **Arkadiusz Szlachetko**

Od wielu lat aktywnie współdziała z IPN zarówno osobiście, jak i za pośrednictwem Forum Pamięci Niegosławice – stowarzyszenia, którego jest pomysłodawcą, twórcą i prezesem. Współpraca rozpoczęła się od upamiętniania miejsca pochówku 43 Polek więźniarek KL Ravensbrück, które zmarły w filii tego obozu w Neubrandenburgu. Kolejnymi inicjatywami było: stworzenie miejsca pamięci przy kościele pw. św. Anny w Niegosławicach, postawienie pomnika na Grobie Nieznanego Żołnierza w Niegosławicach, posadzenie trzech dębów pamięci ofiarom zbrodni katyńskiej. Forum Pamięci Niegosławice m.in. organizuje dla młodzieży edukacyjne Wyjazdy Pamięci w miejsca martyrologii, uczestniczy w obchodach rocznic ważnych wydarzeń z historii Polski, zapoczątkowało w 2020 r. publiczne

czytanie raportów rotmistrza Pileckiego z Auschwitz.

Nagroda została ustanowiona przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej w 2009 r. Przyznawana jest raz w roku polskim oraz zagranicznym stowarzyszeniom, instytucjom, organizacjom społecznym i osobom fizycznym za szczególnie aktywny udział w upamiętnianiu historii Narodu Polskiego w latach 1939–1989 oraz wspierającym pion edukacyjny IPN w realizacji ustawowej działalności. Może być także przyznana pośmiertnie. Nagrodę przyznaje Kapituła, której przewodniczy Prezes Instytutu Pamięci Narodowej. W Poznaniu po raz pierwszy tytuł ten przyznano w 2010 roku, od tego czasu w dwunastu poznańskich edycjach Nagrodę Honorową „Świadek Historii” otrzymało ponad 70 osób/instytucji:

2010 • Anna Gruszecka • Aleksandra Kudła • Lech Dymarski • Waldemar Handke • Sławomir Kmiecik • Janusz Pałubicki • ks. Dariusz Śmierchalski-Wachocz • ks. Jarosław Wąsowicz • Stowarzyszenie „Katyń” w Poznaniu • Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Wielkopolska • Zarząd NSZZ „Solidarność” Region Wielkopolska • Związek Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego 1939–1956 Oddział Wielkopolska

2011 • Stowarzyszenie „Poznański Czerwiec ‘56” • Związek Powstańców Poznańskiego Czerwca 1956 „Niepokonani” • Związek Kombatantów i Uczestników Powstania Poznańskiego Czerwca 1956 r. • Wojewódzka Rada Związku Sybiraków Wielkopolska • Henryk Ludwik Czarnecki • Jarosław Burchardt • Aurelia Gancarz • Paweł Kotlarski • Ryszard Białkowski • Maria i Andrzej Perlakowie

2012 • Eugenia Teresa Dabert • Elżbieta Ratajczak • Małgorzata Wiater • Julian Zydorek • Anna Ziółkowska • Adam Suwart • Piotr Bruder • Olgierd Baehr

2013 • Barbara Fabiańska • Dorota Fechner • Fundacja im. O. Honoriusza Kowalczyka • Dariusz Downar • Marian Fik • Krzysztof M. Kaźmierczak • Lech Stefaniak • Polskie Towarzystwo Ziemiańskie Oddział Wielkopolska

2014 • Jarosław Łożyński • Henryk Krystek • Andrzej Nowotny • Kino Rialto w Poznaniu

2015 • Jacek Kubiak • Anna Piasek-Bosacka • Rafał Pogrzebny

2016 • gen. Jan Podhorski • mjr Ludwik Misiak • kpt. Maria Krzyżańska • Barbara Miczko-Malcher • s. Małgorzata Krupecka • Okręg Wielkopolski Narodowych Sił Zbrojnych

2017 • Piotr Gołdyn • Maciej Grześniński • Maciej Myczka • Janusz Waliszewski

2018 • Przemysław Bartkowiak • ks. Roman Dworacki • Zdzisław Kościański • Tomasz Łęcki

2019 • Kamil Hypki • Zbysław Kaczmarek • Piotr Świątkowski • Jan Kołodziejcki –
pośmiertnie

2020 • Stowarzyszenie Rodzin Polskich Ofiar Obozów Koncentracyjnych • Towarzystwo
Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919

2021 • Zenon Wechmann • Dariusz Grzybek • Andrzej Surdyk • Telewizja Polska S.A.
Oddział w Poznaniu • Henryk Walendowski – pośmiertnie